

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Datum 5-10-2022
Betreft Besluit op Woo-verzoek

Bestuursstaf

Directie Communicatie

Locatie

Den Haag - Plein-
Kalvermarkt.
Kalvermarkt 32
's-Gravenhage

Postadres

Kalvermarkt 38
2511 CB 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

Contactpersoon

J. Kuiper
Woo-coördinator

www.defensie.nl

Onze referentie

BS2022023017

Bijlagen

4

Geachte [redacted],

Op 29 augustus 2022 heeft u een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de Wet open overheid (Woo). U heeft uw verzoek initieel gericht aan Commandant Landstrijdkrachten. Bij het ministerie van Defensie is de behandeling van verzoeken op grond van de Woo centraal belegd bij de Directie Communicatie, sectie Wet open overheid. Een Woo-verzoek moet dan ook gericht zijn aan de Directie Communicatie, zoals op de website van het ministerie van Defensie staat vermeld, <https://www.defensie.nl/contact/woo-verzoek-indienen>. Op 7 september 2022 is uw Woo-verzoek doorgeleid naar de Directie Communicatie en in behandeling genomen. U bent daarover op diezelfde dag per e-mail geïnformeerd. In uw verzoek vraagt u naar het rapport en drie aanvullende documenten die zijn opgesteld naar aanleiding van een ongeval met een TukTuk tijdens de thuisfrontdag op 16 april 2016, namelijk:

- Appreciatie onderzoek ongeval tijdens thuisfrontdag Personeelslogistiek Commando TukTuk; 2018012428, verzonden 31-01-2019
- Mitigerende maatregelen n.a.v. ongeval met TukTuk bij Defensieorganisatie Thuisfront; 2019013680, verzonden 16-12-2019
- Addendum ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag d.d. 16 april 2016; 2021013209, verzonden 17-11-2021

Besluit

Ik besluit de rapportage commissie van ongeval TukTuk, de appreciatie onderzoek ongeval tijdens thuisfrontdag Personeelslogistiek Commando TukTuk, de nota mitigerende maatregelen n.a.v. ongeval met TukTuk bij Defensieorganisatie Thuisfront en het addendum ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag d.d. 16 april 2016 openbaar te maken. Persoonsgegevens maak ik niet openbaar. Dit licht ik hieronder toe.

Eerbiediging persoonlijke levenssfeer (artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo)

In de documenten staan persoonsgegevens van medewerkers. Dit betreft gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals namen, functienamen, adressen, e-mailadressen, telefoonnummers, en andere gegevens. Zo gaat het om

Bij beantwoording, datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

persoonsgegevens van medewerkers die doorgaans niet wegens hun functie in de openbaarheid treden. Daarnaast vormt openbaarmaking van deze persoonsgegevens een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers. Ook maak ik een verwijzing naar een actuele persoonlijke omstandigheid van een betrokkene niet openbaar. Deze informatie maak ik op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo niet openbaar. Het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer weegt hier zwaarder dan het belang van openbaarheid.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De Minister van Defensie
voor deze
De Secretaris-Generaal,

mr. G.E.A. van Craaikamp

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Datum 5-10-2022

Onze referentie
BS2022023017

CLAS2021013209 / 8-11-2021

Koninklijke Landmacht

CDS
i.a.a.
D-DAOG
DAOG/Afd VH
D-P&O CLAS

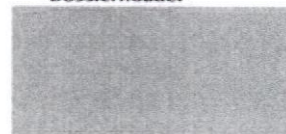
Ministerie van Defensie

**Commandant
Landstrijdkrachten**

Locatie
Kromhoutkazerne
Herculeslaan 1

Postadres
Postbus 90004
3509 AA Utrecht
MPC 55A

Dossierhouder

www.landmacht.nl

Datum

17 NOV. 2021

Onze referentie
CLAS2021013209

Bijlage

1. Addendum Ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag
2. CLAS2018012428
Appreciatie onderzoek voorval tijdens vrijwilligersdag
Personeelslogistiek
Commando

Bij beantwoording, datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

nota

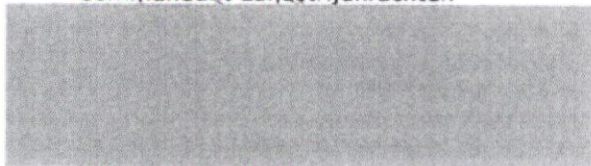
Addendum ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag

Op 16 april 2016 heeft tijdens een vrijwilligersdag van de Defensieorganisatie Thuisfront (DOT) een ongeval met een TukTuk plaats gevonden. Na dit ongeval heeft een commissie van onderzoek (CVO) het voorval onderzocht. Op 31 januari 2019 heb ik u middels nota CLAS2018012428 geïnformeerd over het onderzoek, de resultaten en de mitigerende maatregelen.

Na de appreciatie CLAS is aan het licht gekomen dat het letsel, herstel en afhandeling door de verzekeringsmaatschappijen zoals omschreven in het onderzoeksrapport niet overeenkomt met de feitelijke situatie. Om recht te doen aan wat betrokkenen is overkomen heb ik een addendum toegevoegd aan het onderzoeksrapport. In het addendum worden de feitelijke onjuistheden benoemd en de feitelijke situatie uiteengezet. Er wordt inmiddels beter op toegezien dat de zienswijze commandant en zienswijze betrokkenen is opgenomen in het rapport om een dergelijke situatie in de toekomst te voorkomen.

Dit addendum heeft geen invloed op de in mijn appreciatie gestelde mitigerende maatregelen. Ik verzoek u voor de volledigheid het addendum door DAOG Afdeling Veiligheid toe te laten voegen aan voorvaldossier *131 Ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag*.

Commandant Landstrijdkrachten

Luitenant-generaal

Koninklijke Landmacht

Ministerie van Defensie

Commandant
Landstrijdkrachten

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Addendum

Feitelijke onjuistheden in voorvalrapportage
Ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag

Na de appreciatie CLAS op het voorvalonderzoek 'Ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag' is aan het licht gekomen dat het letsel, herstel en afhandeling door de verzekeringsmaatschappijen zoals omschreven in het onderzoeksrapport niet overeenkomt met de feitelijke situatie. Deze situatie is ontstaan doordat enerzijds de betrokkenen (derden) niet zijn benaderd en niet zijn geïnterviewd. Anderzijds is zowel de visie van de commandant als de visie van de betrokkenen niet ingewonnen en niet verwerkt in het onderzoek. In dit addendum worden de afwijkingen geïdentificeerd, gecorrigeerd en daar waar aanvullende informatie van bekend is aangevuld.

Onze referentie

CLAS2021013209

Feitelijke onjuistheden

De feitelijke onjuistheden zijn cursief weergegeven in het addendum. Per onjuistheid wordt vervolgens de juiste weergave geschetst.

Zwaargewonde na een dag ontslagen uit ziekenhuis

De zwaargewonde is na één dag verplaatst van het ziekenhuis in Tiel naar Nijmegen. Daar verbleef het slachtoffer nog één week in het ziekenhuis.

Letsel en herstel zwaargewonde

Het opgelopen letsel door het slachtoffer komt niet overeen met het letsel zoals verwoord in het onderzoeksrapport. In het rapport wordt als letsel aangegeven: *Eén van de slachtoffers heeft pijn aan haar schouder en een sleutelbeenbreuk.* De zwaargewonde heeft in werkelijkheid fracturen opgelopen aan hoofd en nek. Tot op heden is zij niet compleet herstelt en ervaart dagelijks klachten. Het slachtoffer heeft haar werk als vrijwilliger moeten neerleggen [REDACTED]

Letsel en herstel lichtgewonden

Het herstel van de slachtoffers is niet opgenomen in de rapportage. Een lichtgewonde (A) ondervindt blijvende invaliditeit vanwege een schouderluxatie. Hierdoor treedt krachtsvermindering op. Een andere lichtgewonde (B) had na het ongeval last van een verdovend gevoel aan één kant van het gezicht. Bij inspanning en hoge bloeddruk komen deze klachten nog steeds terug. Daarnaast ondervindt slachtoffer hinder van de psychische effecten van het ongeluk. Van de derde lichtgewonde (C) is geen aanvullende informatie beschikbaar.

Terugkeer naar vrijwilligersdag lichtgewonden

In het rapport wordt gesteld dat de drie lichtgewonden na een ziekenhuisbezoek dezelfde dag nog zijn teruggekeerd naar de vrijwilligersdag. De lichtgewonden zijn echter niet teruggekeerd naar de vrijwilligersdag, maar zijn naar huis gegaan. Een van de lichtgewonden heeft nog dezelfde avond een tweede ziekenhuisbezoek afgelegd in verband met klachten.

Koninklijke Landmacht

Ministerie van Defensie

Commandant
Landstrijdkrachten

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Addendum

Feitelijke onjuistheden in voorvalrapportage
Ongeval met TukTuk tijdens vrijwilligersdag

Afhandeling verzekeringsmaatschappijen

Het rapport stelt dat de slachtoffers door de verzekeringsmaatschappijen schadeloos zijn gesteld. Van het zwaargewonde slachtoffer loopt de zaak echter nog steeds; er heeft (nog) geen uitkering of schadeloosstelling plaatsgevonden.

Van een lichtgewonde (A) is de zaak in 2019 afgehandeld met de verzekeringsmaatschappijen. Een andere lichtgewonde (B) heeft geen afhandeling van de verzekering gehad, daarbij is te vermelden dat er geen letsel is gediagnostiseerd. Van de lichtgewonde waarbij het letsel onbekend is (C) is ook de afhandeling met de verzekeringsmaatschappijen nog onbekend.

Onze referentie

CLAS2021013209

CLAS2018012428 / 4-9-2018

Koninklijke Landmacht

CDS

Ministerie van Defensie

Commandant
Landstrijdkrachten

Kromhoutkazerne
Herculeslaan 1
MPC SSA
Postbus 90004
3509AA Utrecht
www.landmacht.nl

Contactpersoon

nota

Appreciatie onderzoek voorval tijdens thuisfrontdag
Personeelslogistiek Commando.

Datum

31 JAN. 2019

Onze referentie
CLAS2018012428

Bijlagen

Rapport CvO voorval "TukTuk"

Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.

In uw opdracht is er onderzoek verricht naar een voorval dat op 16 april 2016 plaatsvond tijdens een vrijwilligersdag van de Defensieorganisatie Thuisfront (DOT), waarbij de vrijwilligers (derden) werden bedankt door CLAS/PLC/G1 voor hun bewezen diensten. Gedurende de activiteit waarbij met vier personen in zogenaamde "tuktuks" werd gereden door de Betuwe, belandde een wagen op de kop in het water. Dit resulteerde in één zwaar- en drie licht gewonden. Naast het feit dat één van de slachtoffers er blijvend letsel aan heeft overgehouden, heeft de bestuurder ook psychische klachten ondervonden als gevolg van het ongeval.

Met deze nota informeer ik u over de belangrijkste conclusies van de analyse van het voorval, de aanbevelingen en mijn reactie daarop.

De directe oorzaak is gelegen in het feit dat betreffende tuktuk met een wiel in de berm raakte en grip verloor, waardoor het voertuig te water raakte. In zowel de voorbereiding en de uitvoering is onvoldoende aandacht besteed aan de aspecten veiligheid en coördinatie. Betrokken slachtoffers werden uit het water gehaald en geholpen door de politie, brandweer- en ambulancepersoneel.

De commissie stelt voor de volgende maatregelen uit te laten voeren:

- Voor de ATB (Aanvraag Tot Behoeftevervulling) geldt een drempel voor het uitvoeren van een risicoanalyse van € 12.500,--. Naar mening van de Onderzoekscommissie is niet het bedrag, maar de activiteit en/of de samenstelling van de groep deelnemers bepalend voor het risico.

Dit onderschrijf ik, een risicoanalyse dient altijd te gebeuren en is in te delen in drie categorieën. Bij reguliere werkzaamheden zit dit in de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie), voor operationele opdrachten is dit een RAO (Risico Analyse Operationele omstandigheden) dat onderdeel is van het besluitvormingsproces. Bij activiteiten met derden dient er altijd een TRA (Taak-Risico Analyse) te worden gemaakt. Dit laatste dienen de PRM (Personeel Risico Management) medewerkers te bewaken. In dit geval is de TRA van toepassing. Als laatste is er de LMRA (Last Minute Risk Assessment) die altijd voor aanvang van een opdracht moet worden uitgevoerd.

- Eveneens is de Onderzoekscommissie van mening dat de ATB als inkoopformulier hierop aangepast moet worden en dat te allen tijde een **Risicoanalyse** moet worden gedaan. In deze analyse dient altijd (eerste)hulpverlening bij een ongeval te worden meegenomen en de controle op het gebruik van veiligheidsmaatregelen en beschermingsmiddelen, zowel binnen als buiten Defensielocaties.

Dit onderschrijf ik. Als er een evenement plaatsvindt, moet er altijd een analyse worden gemaakt. Er kan dan voor de verschillende vormen worden gekozen (RAO, RI&E, TRA) gevolgd door vlak voor aanvang een LMRA. Deze staan beschreven in het VS 1998 (voorschrift personeelsrisicomanagement).

- RAO (risico-inventarisatie onder operationele omstandigheden). De Commissie ziet de RAO als leidraad en hulpmiddel in geval de mix militairen, vrijwilligers, familieleden en een evenement op een niet-defensieterrein aan de orde is.

Dit onderschrijf ik, er kan ook gekozen worden voor één van de andere vormen. Bij aanvang moet de LMRA worden uitgevoerd.

De commissie doet de volgende aanbevelingen aan de hand van het onderzoek:

- Voor de organisatie van evenementen met en voor derden dient te allen tijde (dus ongeacht het geldbedrag van de activiteit) een RAO opgesteld te worden en een normale risico afweging gemaakt te worden.

Deze aanbeveling onderschrijf ik, er kan ook gekozen worden voor één van de volgende modellen: RAO, TRA, RI&E en daarna de LMRA. Dit is afhankelijk van de aard van de taak/opdracht.

In de organisatie van thuisfront uitjes is het onwenselijk dat een orgaan, het Thuisfront Comité, in de planning en uitvoering wordt vertegenwoordigd door een derde, in dit geval een vrijwilliger en niet-militair. Deze zaken dienen onder de hoede en verantwoordelijkheid van Defensie medewerkers te geschieden.

Deze aanbeveling onderschrijf ik en zal dit bekend stellen bij de G1 m.b.v. onderstaande tekst: 'Het Thuisfront Comité kan de planning en uitvoering van thuisfront uitjes door vrijwilligers en niet-militairen laten doen. Echter, de eindverantwoordelijkheid voor deze thuisfront uitjes, blijft altijd bij Defensie liggen. Defensie en plannende e/o uitvoerende entiteit(-en) dienen elkaar dan ook voortdurend te informeren zodat Defensie de planning en uitvoering kan richten en de eindverantwoordelijkheid kan nemen.'

Ministerie van Defensie
Commandant
Landstrijdkrachten

Datum

Onze referentie
CLAS2018012428

- Bij activiteiten dient overwogen te worden of het aan te bevelen is dat militairen bij een evenement in een mix met burgers, op besloten evenementen als militair herkenbaar moeten zijn.

Deze aanbeveling neem ik niet over, hierdoor wordt de scheiding alleen maar groter. De organisator hoort van tevoren duidelijk te vertellen hoe te handelen bij een ongeval en hoe over te dragen aan de hulpdiensten. De "on scene commander" neemt de leiding indien er calamiteiten ontstaan.

Commandant Landstrijdkrachten

Luitenant-generaal

Ministerie van Defensie

Commandant
Landstrijdkrachten

Datum

31 JAN. 2019

Onze referentie
CLAS2018012428

Koninklijke Landmacht

Rapportage Commissie van Onderzoek Ongeval TukTuk

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

Voorval:

Op zaterdag 16 april 2016 organiseert het Thuis Front Commitee (TFC) CLAS een vrijwilligers dag.

De TFC CLAS besteedt de organisatie van die dag uit aan de Holland Evenementen Groep (HEG) in Zoelen.

Kort na de start van de rally raakt een van de voertuigen met 4 vrijwilligers van de weg en belandt in de naastgelegen sloot. Dit ongeluk leidt tot gewonden, waaronder 1 ernstig.

In dit onderzoek kijkt de Commissie naar de rol van Defensie in de aanloop van het evenement en ongeval en tijdens de afwikkeling ervan.

Datum van het ongeval:

16 april 2016, op of omstreeks 14.00 uur

Onderzoeksrapport nummer: BS2016006970 / CLAS2016007051

Defensieonderdeel: CLAS

onderdeel / eenheid: Afdeling Thuisfront comité CLAS

Korte omschrijving voorval: Een ongeluk met een Tuktuk tijdens een vrijwilligers dag die door Defensie is georganiseerd maar uitbesteed aan een evenementen organisatie.

Datum voorval: 16 april 2016

Plaats voorval: Terrein HEG, Strandweg 1, Zoelen , gemeente Buren

Samenstelling van de onderzoekscommissie

Voorzitter:

Secretaris:

Leden:

Opdrachtgever:

Commandant Landstrijdkrachten

Met Ingang van:

10 april 2017

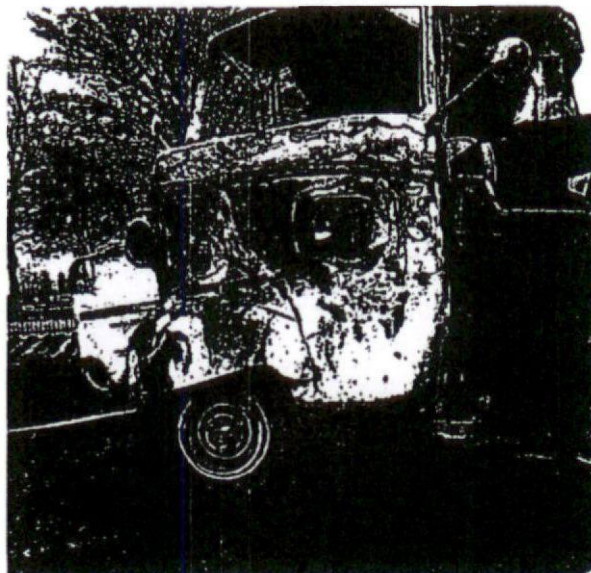
Uitvoeringsdatum:

April- Oktober 2017

Het doel van het onderzoek, uitgevoerd door de Commissie van Onderzoek, is het vaststellen van de (vermoedelijke) oorzaak van het voorval, zodat leermogelijkheden worden gevonden, niet het vaststellen van schuld of aansprakelijkheid.

Het onderzoek richt zich op handelingen en gedragingen van Defensie personeel die een rol hebben gespeeld bij het ongeluk, niet op de handelingen van derden (in dit geval de direct betrokkenen bij het ongeluk).

De Commissie is haar werkzaamheden aangevangen ruim 1 jaar na het ongeval. Ondertussen hebben verzekeringsmaatschappijen benadeelden schadeloos gesteld en Defensie heeft geen claims gekregen.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

Gecombineerd met het gegeven, dat het niet-Defensie personeel betrof, het voertuig geen Defensie voertuig was en het op een niet-Defensie terrein heeft plaatsgehad, kiest de Commissie ervoor alleen het handelen, doen en (na)laten van Defensie personeel te onderzoeken.

Op deze wijze kan de Commissie een jaar na dato toch met relevante analyses en aanbevelingen komen om in de toekomst het risico van dit soort ongevallen te verkleinen.

De Voorzitter van de Commissie van Onderzoek,

Naam:

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

INHOUDSOPGAVE

MANAGEMENT SAMENVATTING	5
AFKORTINGENLIJST	5
LIJST VAN BEGRIPPEN	5
1. FEITELIJKE INFORMATIE	6
1.1 Chronologische beschrijving van het voorval.	6
1.2 De opdracht.	8
1.3 Omstandigheden.	9
1.4 Letsel.	10
1.5 Schade (aan het luchtvaartuig/ voertuig / schip / materiaal / omgeving).	10
1.6 Schade aan derden.	10
1.7 Gegevens betrokken personeel.	10
1.8 Gegevens van het betrokken materiaal.	10
1.9 Plaats van het voorval.	11
1.10 Verloop na het voorval.	11
1.11 Nadere tests en onderzoeken.	11
1.12 Organisatie en management.	11
1.13 Aanvullende informatie.	12
1.14 Onderzoekstechnieken.	12
2. ANALYSE / HET ONDERZOEK.	12
2.1 Het voorval.	12
2.2 De opdracht.	12
2.3 Omstandigheden.	12
2.4 Letsel.	13
2.5 Schade (aan het luchtvaartuig/voertuig/schip/materiaal/omgeving).	13
2.6 Schade aan derden.	13
2.7 Gegevens betrokken personeel.	13
2.8 Gegevens van het betrokken materiaal.	13
2.9 Plaats van het voorval.	13
2.10 Verloop na het voorval.	14
2.11 Nadere tests en onderzoeken.	14
2.12 Organisatie en management.	14
2.13 Aanvullende informatie.	15
2.14 Onderzoekstechnieken.	16
3. OVERIGE BEVINDINGEN (IN RELATIE TOT VERBETERINGEN DEFENSIEBREED)	16
3.1 Soortgelijke voorvallen elders of in het verleden.	16
3.2 Bevindingen zonder directe relatie met het voorval.	16
4. CONCLUSIES	16
5. OORZAAK	16
5.1 Directe oorzaak.	16
5.2 Indirecte/achterliggende oorzaak.	16
5.3 Bijdragende factoren.	16
6. MAATREGELEN EN AANBEVELINGEN	17
6.1 Genomen maatregelen (direct na het voorval of ten tijde van het onderzoek).	17
6.2 Nog te nemen maatregelen.	17
6.3 Aanbevelingen.	17
7. VISIE BETROKKENE(N)	17
8. APPRECIATIE (ONDERDEELS)COMMANDANT	17

MANAGEMENT SAMENVATTING

In april 2016 organiseert het Thuis Front Comité (TFC) CLAS een vrijwilligers dag. De TFC CLAS besteedt de organisatie van die dag uit aan de Holland Evenementen Groep (HEG).

Kort na de start van de rally raakt een van de voertuigen met 4 vrijwilligers van de weg en belandt in de naastgelegen sloot. Dit ongeluk leidt tot gewonden, waaronder 1 ernstig. In dit onderzoek kijkt de Commissie naar de rol van Defensie in de aanloop van het evenement en ongeval en tijdens de afwikkeling ervan.

De commissie concludeert dat in de voorbereidingen vanuit het TFC onvoldoende aandacht is geweest voor veiligheid en risico's die het evenement zou kunnen opleveren. En ook de procedures voor de inkoop van de activiteit geen aanleiding gaf om een risico-inventarisatie vooraf te doen.

Tevens concludeert de commissie dat het optreden van militairen in civiel tenue tot onduidelijkheden heeft geleid tijdens de hulpverlening.

De commissie doet aanbeveling om inkoop processen aan te passen op gebied van het doen van tijdige risico inventarisatie voor een evenement of activiteit.

Tevens beveelt zij aan om militairen en vrijwilligers op adequate wijze te mengen tijdens activiteiten en militairen duidelijk herkenbaar zijn of duidelijkheid kunnen geven dat zij beschikken over militaire vaardigheden, zoals eertse hulpverlening bij ongevallen.

AFKORTINGENLIJST

TFC CLAS	Thuis Front Comité van het Commando LandStrijdkrachten
HEG	Holland Evenementen Groep
DOT	Defensie Overleg Thuisfrontzorg
ATB	Aanvraag tot behoeftestelling

LIJST VAN BEGRIPPEN

Alle tijden in dit rapport zijn lokale tijden tenzij anders vermeld.

ALGEMENE INFORMATIE BETREFFENDE HET VOORVAL

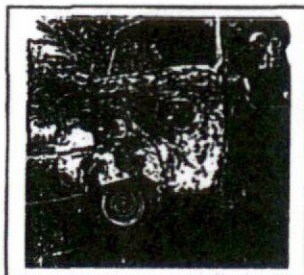
Plaats:	Strandweg 1, 4011 LZ Zoelen, gemeente Buren
Datum en tijd:	16 april 2016, 14.00 uur
Betrokken materiaal:	TukTuk van de HEG
Betrokken personeel:	vrijwilligers thuisfrontzaken, ondersteunend en organiserend personeel van Defensie
Soort missie / opdracht:	organiseer een vrijwilligersdag om de vrijwilligers thuisfront zaken te bedanken voor hun inspanningen
Fase van de missie / opdracht:	uitvoering door externe partij (HEG) aanwie de dag is uitbesteed
Type voorval:	eenzijdige verkeersongeval met meerdere gewonden

KORTE SAMENVATTING

Vrijwilligers van het TFC raken betrokken bij ongeluk op het jaarlijks uitje, dat is georganiseerd door Defensie ism de Holland Evenementen Groep.

Impressiefoto's:

TukTuk na ongeval

Omgeving Ongeval

1. FEITELIJKE INFORMATIE

1.1 Chronologische beschrijving van het voorval.

Op 16 april 2016 vindt er een door TFC CLAS georganiseerde vrijwilligersdag plaats.

De dag wordt georganiseerd als bedankje voor de inzet van alle vrijwilligers, die actief waren voor TFC CLAS in 2016.

De locatie van het uitje is het terrein van de HEG, te Zoelen, gemeente Buren. De HEG is het bedrijf dat is ingeschakeld deze dag voor TFC CLAS te organiseren.

Aanwezige Defensie personeel zijn vertegenwoordigers van TFC CLAS, personeel van de secties 1 van de Brigades en vertegenwoordigers van DOT en CLSK.

TFC CLAS heeft de HEG gecontracteerd en tevens een verzekering afgesloten voor het evenement.

In de aanloop van deze dag brengt de vice voorzitter van het Thuisfront Comité CLAS twee keer een bezoek bij de HEG. De veiligheid en de risico's zijn geen onderwerp van gesprek. De vice voorzitter van het Thuisfront Comité laat zich leiden door de positieve reviews op de site van de HEG en een google search levert geen verontrustende berichten op ten aanzien van een TukTuk rally.

Daaropvolgend brengt de vice voorzitter de offerte in in het „Thuisfront overleg“ (bestaande uit vrijwilligers en medewerkers van Defensie, (TFC) en wordt er een ATB opgesteld. Tevens worden vanuit Defensie de verzekeringen voor dit soort evenementen gesloten.

Het aanwezige Defensie personeel is in vrijetijdskleding.

Op het terrein van de HEG wordt de groep een zgn TukTuk rally aangeboden.

Het programma start om 12.30 op locatie met een lunch en koffie en om 13.30 begint het hoofdprogramma, de TukTuk rally.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

Een TukTuk is een driewielig motorvoertuig, waarop het Wegenverkeersreglement van toepassing is en er wordt op de openbare weg mee gereden (zie afbeelding op de voorpagina).

De begeleiders van de HEG geven uitleg over de rally en de route, de werking van de TukTuk en de deelnemers worden verdeeld over de verschillende TukTuks, vier deelnemers per voertuig. Een proefrit vindt niet plaats.

Ter plekke bij de voertuigen worden er door de deelnemers documenten getekend, die de aansprakelijkheid bij schade regelt, waarin de algemene voorwaarden van de HEG herhaald worden, het rijbewijs van de bestuurders gecontroleerd en de nummers opgeschreven.

Naar zeggen van het Defensie personeel is de instructie summier geweest en is er niet of nauwelijks gesproken over veiligheid; te denken valt aan het gebruik van helm en/of gordels en wat te doen bij een ongeval. Er zijn verschillende instructeurs van de HEG aanwezig.

Daarna beginnen de gezelschapjes in hun TukTuk individueel aan hun routes, waarbij de voertuigen gesepareerd zijn.

Op of omstreeks 14.00 raakt één van de voertuigen, waarin 4 vrijwilligers zitten, van de weg en belandt in de naastgelegen sloot. Naar aangeven van de bestuurder (info uit PV) heeft het voertuig in het begin al problemen met de versnelling gegeven en is het team door een instructeur van de HEG daarbij op weg geholpen. Naar aangeven van de bestuurder trekt het voertuig na circa 700 meter naar links, reageerde niet meer op corrigerende stuurmanoeuvres en beland in de sloot links van de weg (zie situatiefoto bij punt 1.3.).

Andere deelnemers, waaronder Defensie personeel, die in de achterop komende Tuktuks rijden, bieden direct eerste hulp.

Vlak na het ongeval is Defensie Personeel / Militairen actief bij de eerste hulpverlening, daarna zijn civiele hulpdiensten als brandweer, ambulance en politie in touw.

De slachtoffers, vier in getal, allen vrijwilligers, zijn direct door Defensiepersoneel geholpen en op de tegenoverliggende slootkant /oever gelegd.

Politie, Brandweer en Ambulance diensten en de organisatie (intern en HEG) zijn gealarmeerd door een van de direct na het ongeval aanwezige militairen en zijn op of omstreeks 14:25 ter plaatse. De Brandweer komt 15 minuten later, omdat zij op het verkeerde adres (Zoelensestraatje 3) staan.

Naar aangeven van een van de getuigen, die direct na het ongeval als een van de eerste aanwezig is, heeft het optreden van de militairen in burger en de sfeer "wij zijn militair en we hebben de situatie onder controle", geleid tot een onduidelijke situatie (chaotisch) bij de hulpverlening en een afwachthouding aan de kant van de civiele hulpdiensten en mogelijk zelfs tot vertraging.

De gewonden zijn door Ambulance en Brandweer behandeld en/of nagezien in het ziekenhuis.

De ernstig gewonde is 1 nacht in het ziekenhuis gebleven. De andere 3 zijn later 's middags naar de HEG locatie en de groep teruggekeerd.

De bestuurder van het voertuig is later die dag (omstreeks 15.40) door de Politie, op de locatie Zoelensestraatje 3 te Zoelen (kantoor van de HEG), verhoord. Het voertuig is door de HEG weggevoerd. Een technisch onderzoek heeft niet plaatsgevonden.

Het voorval is 4 dagen later (m.i.a.n. van het weekend) gemeld met incident ID: 123189.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

De Politie geeft later bij navragen (door de CvO) naar het 'waarom geen technisch onderzoek is uitgevoerd', aan dat bij een eenzijdig ongeval dit niet het Protocol is.

De afdeling TFC CLAS heeft de nasleep van het incident als niet direct betrokken partij gemonitord, verzekeringsmaatschappijen zijn er onderling uitgekomen met de gewonden en hebben een schadevergoeding uitgekeerd aan het ernstig gewonde slachtoffer.

Vanuit TFC CLAS is daarna nog veelvuldig contact met de gewonden, teneinde de nasleep van het ongeluk te monitoren.

Bij Defensie is geen claim binnengekomen in deze zaak.

1.2 De opdracht.

De opdracht aan de projectgroep van het TFC is: organiseer een leuke dag voor de vrijwilligers als dank voor de bewezen diensten in 2016 en voer uit.

Op 26 mei 2016 geeft de Directeur Personeel en Organisatie, [REDACTED] [REDACTED] opdracht om intern onderzoek te verrichten naar de feitelijke toedracht, directe en achterliggende oorzaken van het voorval op 16 april 2016, waarbij een aantal derden (zware) verwondingen opliepen tijdens een verplaatsingsactiviteit van de thuisfrontdag, in samenwerking met de HEG.

De rapportage van het interne onderzoek is door CLAS als oppervlakkig beoordeelt, waarna het onderzoek is overgegaan naar de Commissie van Onderzoek, die haar werk in mei 2017 is gestart.

Doel van het onderzoek is het onderkennen van verbeterpunten, niet het beantwoorden van de schuldvraag. Ik draag u op om bureau PRM van uw eenheid en een inkoper van de Directie Materieel en Diensten in de commissie op te nemen.

Het onderzoek dient in te gaan op:

- Het achterhalen en onderzoeken van de directe en indirecte oorzaken van het voorval, de omstandigheden voorafgaand aan en direct volgend op het voorval.
- Het achterhalen en onderzoeken van andere aspecten, waaronder de menselijke factor, het materiaal, de locatie en andere mogelijke factoren die bij hebben gedragen aan het creëren van de situatie waarin het voorval kon plaatsvinden.
- Het feit of de inkooprol bij G1 CLAS voor dergelijke activiteiten juist is belegd en ingevuld.
- In hoeverre invulling is gegeven aan de voor Defensie geldende inkooprichtlijnen.
- Het feit of er rekening is gehouden met de DMG 048 en een risicoanalyse voor deze activiteit is uitgevoerd.
- In hoeverre invulling is gegeven aan de Sturingsaanwijzing derden.
- Wat de reden is van het verlaat melden van dit voorval.
- Het naar aanleiding van de bevindingen adviseren over verbeteringen en aanpassingen die herhaling van dergelijke voorvallen kunnen helpen voorkomen.

De antwoorden op bovenliggende onderzoeksvragen zijn in de betreffende onderdelen van het rapport terug te vinden en worden hierin beantwoord.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

Onderstaand een print-screen van de melding van het ongeval uit PeopleSoft.

Aanre omschrijving: Ongeval met busje op weg naar Cijferdag						
Datum voorval	16/04/2016	Tijdvak	Tijdsp	0	IncidentID	123189
Tijd voorval	14:30 (uur:min)	Tijdzone	Nederlandse tijd		Status	Afgeaan
						Datum/tijd melding 20/04/2016 14:30

* Toedracht

(Bescherm privacy: Vermeld geen namen of andere persoonsgegevens)

0 Tijdens vrijdagmiddag voor leden thuisfrontonice CLAS is het bedrijf Holland evenementen Groep ingehuurd voor deze dag. Bureau Thuisfrontzaken G1 STAP CLAS heeft busjes gehuurd om met 4 personen per rij een stuk door de Betsuwe te rijden. Betrokken rij is door voor mij onbekende reden van de weg gersakt en is in water gersakt. Hierbij zijn er vier slachtoffers te melden. Naast de drie gewonden was er nog een bestuurder van het TFC CLAS. Allen vrijwilligers.

* Vermoedelijke oorzaak

0 Daar verscheiden de meningen over. Een geeft aan schuld aan ander menkomst aan rij. Mij niet duidelijk geworden. Verzekering en politie zoeken dit verder uit.

Type locatie

☐ Defensielocatie ☒ Nederland
☐ Geen defensielocatie ☒ Buitenland
☒ Locatie onbekend ☐ Andere locatie ☐ Nieuwe lochting ☐ bedrijfsterrin Holland Evenementen Groep Zoelen

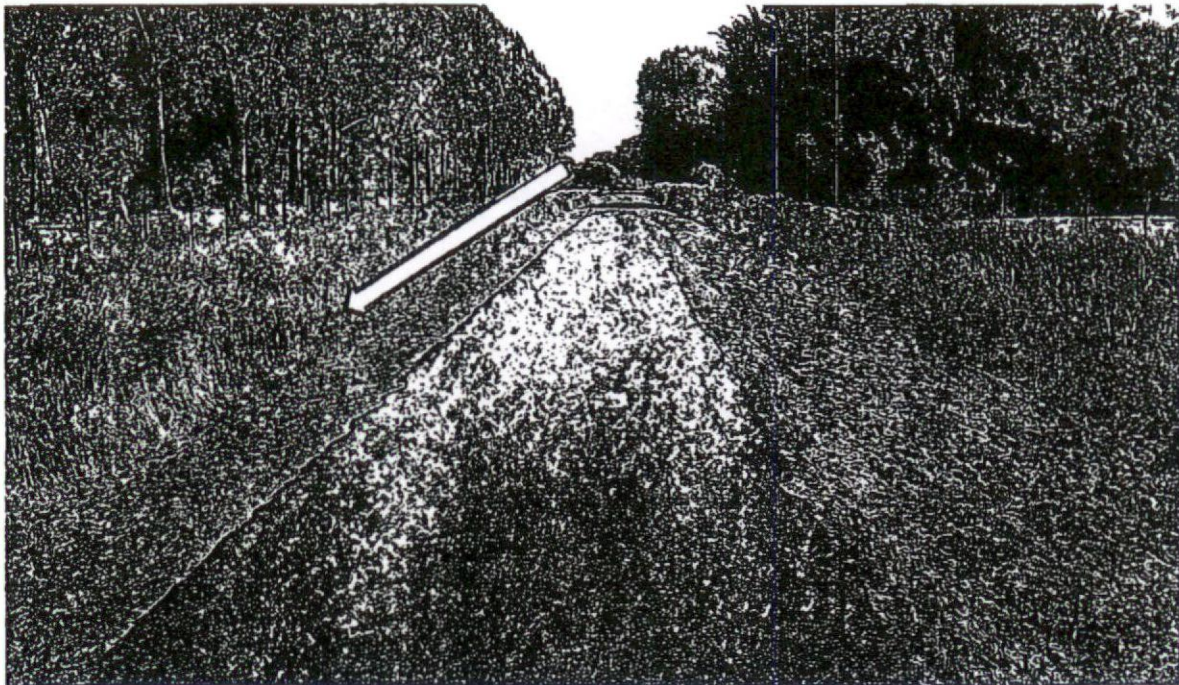
1.3 Omstandigheden.

Het is op de bewuste dag bewolkt weer en droog. De weg ligt er open bij. Er is geen beplanting aan beide zijden aanwezig die het uitzicht of de lichtinval belemmerd.

De weg is goed begaanbaar en bestaat uit asfalt. Beide bermen lopen tamelijk direct schuin af naar de, links en rechts van de weg liggende, sloten.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

Onderstaande foto op nagenoeg de locatie van het ongeval.

1.4 Letsel.

Letsel	Betrokken personeel	Passagiers / omstanders (wel defensie)	Derden	Totaal
Fataal	0	0	0	0
Ernstig	0	0	1	1
Licht/Geen	0	0	3	3
Totaal	0	0	4	4

1.5. Schade (aan het luchtvaartuig/ voertuig / schip / materiaal / omgeving).

De (finaciele) schade aan de TukTuk is onbekend. De feitelijke schade aan de TukTuk is geen onderdeel van het onderzoek daar er ook nooit een schadeclaim is ingediend door de HEG. Gelet op de foto's kan deze als verloren beschouwd worden.

1.6 Schade aan derden.

Zie boven. Tabel bij 1.4.

1.7 Gegevens betrokken personeel.

Betreft derden, geen verder info.

1.8 Gegevens van het betrokken materiaal.

Er is geen Defensiemateriaal en materieel bij het ongeval betrokken geweest.

1.9 Plaats van het voorval.

Strandweg 1, te Zoelen, Gemeente Buren. Locatie van de HEG langs de weg tussen de Parkeerplaats en de achter-uitgang van het terrein.

1.10 Verloop na het voorval.

Na het voorval bieden andere deelnemers, waaronder medewerkers van Defensie, die in de achterop komende Tuktuks rijden, direct eerste hulp.

De slachtoffers, drie in getal zijn direct door Defensiepersoneel geholpen en op de tegenoverliggende slootkant /oever gelegd.

Politie, Brandweer en Ambulance diensten zijn gealarmeerd en zijn op of omstreeks 14:25 ter plaatse. De Brandweer komt 15 minuten later (14.40 uur), omdat zij op het verkeerde adres (Zoelensestraatje 3) staan.

De gewonden zijn door Ambulance en Brandweer behandeld en/of nagezien in het ziekenhuis.

De ernstig gewonde is 1 nacht in het ziekenhuis gebleven. De andere 3 zijn later 's middags naar de HEG locatie en de groep teruggekeerd.

De gehele groep (excl. het slachtoffer) maakt verder het programma van die middag af en keert terug naar huis.

De bestuurder van het voertuig is later die dag (omstreeks 15.40) door de Politie, op de locatie Zoelensestraatje 3 te Zoelen (kantoor van de HEG), verhoord.

Het voertuig is door de HEG weggevoerd. Een technisch onderzoek heeft niet plaatsgevonden.

De afdeling TFC CLAS heeft de nasleep van het incident als niet direct betrokken partij gemonitord, verzekeringsmaatschappijen zijn er onderling uitgekomen met de gewonden en hebben een schadevergoeding uitgekeerd aan het ernstig gewonde slachtoffer.

Bij Defensie is geen claim binnengekomen in deze zaak.

1.11 Nadere tests en onderzoeken.

Geen; de TukTuk is ingenomen door de HEG, de politie heeft het voertuig niet onderzocht of in beslag genomen.

Navraag bij de Politie waarom dit niet is gedaan geeft: "bij een eenzijdig ongeval wordt geen technisch onderzoek gedaan. Dat is protocol".

1.12 Organisatie en management.

Voorafgaand aan het evenement is door de vice-voorzitter van het Thuisfront Comité tweemaal een bezoek gebracht aan de HEG. Daarbij is naar zijn zeggen het onderwerp 'Veiligheid' niet aan de orde geweest.

De entiteit „Thuisfront Comité " komt uit de Instellingsbeschikking Defensie Overleg Thuisfrontzorg van 1 april 2015. In artikel 3.3c wordt vermeld dat in het DOT zitting hebben onder meer het Hoofd Bureau Thuisfrontzaken CLAS, tevens voorzitter Thuisfront Comité CLAS.

Nergens heeft de Commissie een verwijzing gevonden naar een rol of functie 'Vice-Voorzitter Thuisfrontcomité CLAS'.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

De Commissie constateert dat deze functie officieel niet bestaat, geen mandaat heeft en meent dat alle handelingen van diegene die optrad als Vice-Voorzitter Thuisfrontcomité CLAS in naam en onder verantwoordelijkheid moet geschieden van de wel bestaande rol/functie van Voorzitter Thuisfront Comité CLAS.

Delegatie van contracts onderhandelingen en voorbereidingen van evenementen zijn dan niet aan de orde, wel inzet bij rollen als welkoms zegger, administratieve intake en aankomsten terug van missie.

1.13 Aanvullende informatie.

Geen

1.14 Onderzoekstechnieken.

De Commissie heeft voor dit onderzoek gebruik gemaakt van de BowTie methodiek.

2. ANALYSE / HET ONDERZOEK.

2.1 Het voorval.

Een ongeluk waarbij derden (niet defensie personeel) betrokken zijn. Het ongeluk vindt plaats tijdens een evenement waarbij Defensie, Defensie medewerkers en door Defensie ingeschakelde vrijwilligers een rol spelen in de voorbereiding van het evenement en bij het op gang brengen van en daadwerkelijk verlenen van de eerste hulp.

2.2 De opdracht.

Zie 1.2

2.3 Omstandigheden.

De terreinomstandigheden zijn als die van een reguliere (openbare eenvoudige enkelbaans) wegconstructie. De weg is ca 4 meter breed en voorzien van een asfaltverharding zonder kantopsluiting (trottoirband), ook bedoelt voor normaal autoverkeer en toeleveranciers.

De weg is normaal bedoeld als achter-uitgang van de parkeerplaats bij het evenemententerrein. Wegoppervlak is egaal en niet glad (glibberig). Zie foto bij punt 1.3

Weersomstandigheden zijn goed. Het is open weer met bedekte lucht, droog, temperaturen tussen de 15 en 20 graden Celsius.

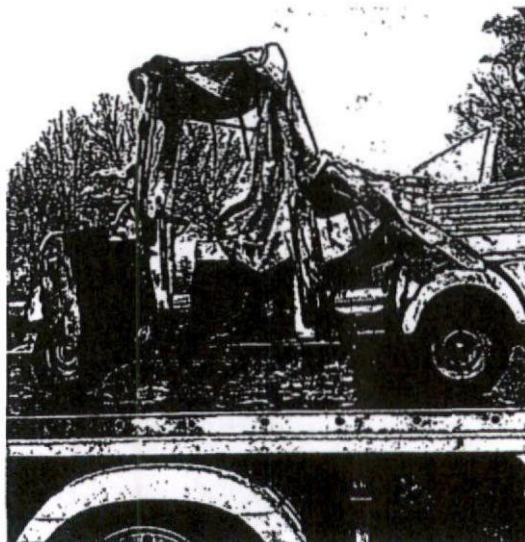
Tijdstip van het ongeval is net na de middag, om ca 14.00 uur (zomertijd).
Conclusie: de omstandigheden hebben geen invloed gehad op het voorval.

2.4 Letsel.

Eén van de slachtoffers heeft een pijn aan haar schouder en een sleutelbeenbreuk. Een tweede slachtoffer is te water geraakt, heeft het koud en haar hoofd gestoten, een derde en vierde inzittende waaronder de bestuurster mankeren niets, maar zijn geweldig geschrokken.

2.5 Schade (aan het luchtvaartuig/voertuig/schip/materiaal/omgeving).

Het voertuig, de TukTuk, is volledig total-loss en kan niet meer verder. Het voertuig is later die dag door de HEG uit de sloot gehaald en afgevoerd. Zie foto hiernaast.

2.6 Schade aan derden.

Naast de schade/letsel aan de inzittenden en het voertuig, is geen schade aan eigendommen van derden toegebracht.

2.7 Gegevens betrokken personeel.

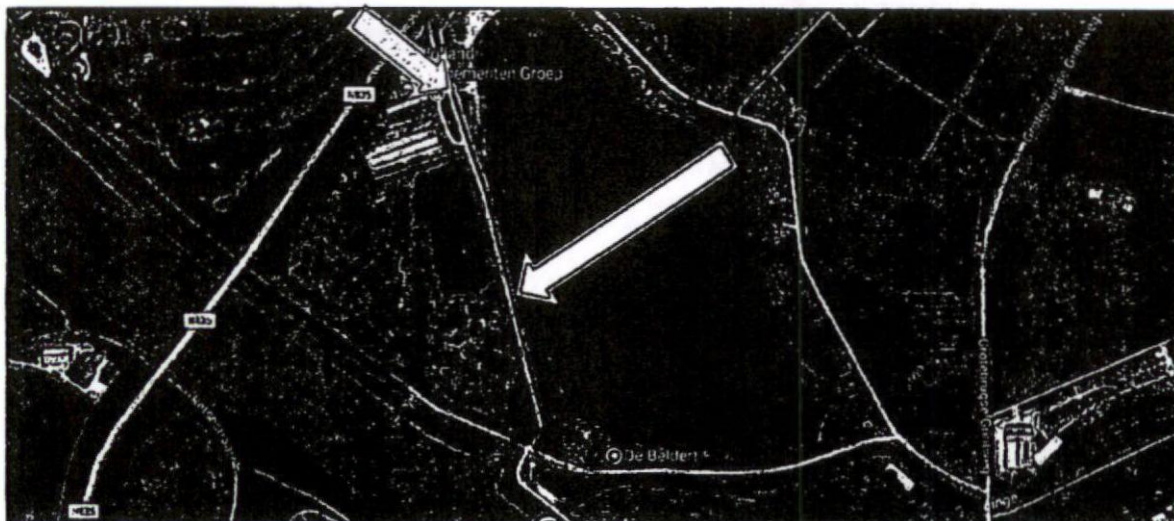
Gelet op de privacy, het feit dat het ongeval meer dan 1 jaar geleden is en een grote groep van militairen en vrijwilligers is geweets worden geen gegevens van betrokken personeel vermeld.

2.8 Gegevens van het betrokken materiaal.

Het voertuig van de HEG betreft een zgn Tuktuk van het merk PIAGGIO type APE CALESSINO, Chassinummer ZAPT2D4MC73002709, (Nederlands) Kenteken 54XDF1.

2.9 Plaats van het voorval.

De Plaats van het ongeval is op het terrein van de HEG, plaatselijk bekend als Beldert Beach, adres Strandweg 1, 4011 LZ Zoelen, gemeente Buren. Het kantoor van de HEG staat aan het Zoelensestraatje 3 in Zoelen, gemeente Buren.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

De witte pijl geeft globaal de plaats van het ongeval aan. De blauwe pijl de plaats van vertrek.

2.10 Verloop na het voorval.

Direct na het ongeval, heeft het optreden van de militairen in burger en de sfeer "wij zijn militairen en we hebben de situatie onder controle", geleid tot een onduidelijke situatie (chaotisch) bij de hulpverlening en een afwachtende houding aan de kant van de civiele hulpdiensten en mogelijk zelfs tot vertraging.

2.11 Nadere tests en onderzoeken.

Er zijn geen nadere test en onderzoeken uitgevoerd.

2.12 Organisatie en management.

Naar de mening van de Commissie is dat een omissie aan de kant van de onder verantwoordelijkheid van Defensie opererende vice-voorzitter, een vrijwilliger.

Naar de mening van de Commissie had na de debriefing van de vice-voorzitter op kantoor van Thuisfront zaken deze omissie moeten worden onderkend en hersteld.

De Commissie concludeert dat de functie van vice-voorzitter niet bestaat en is van mening dat alle handelingen van diegene die optrad als Vice-Voorzitter Thuisfrontcomité CLAS in naam en onder verantwoordelijkheid geschieden van de wel bestaande rol/functie van Voorzitter Thuisfront Comité CLAS.

Op de dag van het evenement zelf, waar de Commissie heeft vastgesteld dat de verschillende groepjes verschillende veiligheids briefings hebben gehad, waarvan de inhoud en kwaliteit uiteenliep, was het te laat dit opnieuw te adresseren.

Zelfs het terugvallen op militaire skills en drills had dit ongeluk niet kunnen vermijden. Het verongelukte voertuig immers, was 100% bemand met vrijwilligers. Betrokken militairen waren over de andere, maar ook niet alle voertuigen verdeeld.

Inkoop

Voor het inkopen van de diensten van de HEG is:

- op 18-01-2016 een ATB opgesteld op basis van de offerte van 14-12-2015 van de HEG ter grootte van € 6.400,-- incl. BTW.

Hierin staan onder de paragraaf "Duurzaam inkopen":

Deze ATB heeft een waarde van minder dan 50k euro en er is geen PVE opgesteld. De opsteller van de ATB is in dit geval vrijgesteld van het toetsen volgens de criteria van Duurzaam Inkopen. De toetsing van Duurzaam Inkopen wordt echter wel uitgevoerd door de behandelende verwerper.

- Document nummer II_2014/002: Onderwerp Eigen inkoop tot €12.500,-- zonder tussenkomst van inkoopfunctionaris; Opsteller [REDACTED]; Datum 18-06-2014

In dit document staat als inleiding:

Bij inkoop van bepaalde diensten en leveringen voor eigen gebruik loopt de defensieorganisatie bij beperkte financiële omvang weinig risico's, zodat de ruimte voor eigen aanschaf binnen de Defensieorganisatie kan worden vergroot. Hiermee kunnen deze behoeftes sneller vervuld worden en wordt de administratielast verminderd.

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

In een sub-paragraaf staat: Hieronder vallen saamhorigheidsactiviteiten, bedrijfsuitjes en diners.

Conclusie: In die zin is aan de inkoopvoorwaarden Defensie voldaan.
Het betreft hier inderdaad een kleine opdracht (geldbedrag).

De vraag is echter of er weinig risico is gelet op de activiteit?
Mede ook gelet op de aard van de activiteit en de aanduiding 'Rally' in combinatie met een mix van militairen / burgers / familie / uitdagende activiteit, op een niet-Defensie terrein!

Opdracht en voorwaarden

Door Defensie, de organisator van het evenement, is een opdracht verleend naar aanleiding van de offerte.

- Op de offerte is een opdracht verstrekt a € 6.400,-- incl. BTW, Ordernummer: 97899500051, 25 januari 2016.

In offerte zijn geen opmerkingen over deelname op eigen risico o.i.d. In het programma is niets opgenomen over instructies of proefritjes. Bij inkoop en opdracht zijn de algemene voorwaarden van de HEG van toepassing.

Wel is opgenomen in de offerte: Iedere bestuurder dient een geldig rijbewijs B te overleggen. Per TukTuk geldt een eigen risico bij schade.

In artikel 3.7 uit de Algemene Voorwaarden van HEG staat: Iedere Deelnemer wordt geacht vóór aanvang van het Evenement een adequate Aansprakelijkheidsverzekering te hebben afgesloten ten behoeve van deelname aan het Evenement.

Ook de artikelen 3.8, 3.9, 3.10 en 3.11 uit de Algemene Voorwaarden van de HEG inzake aansprakelijkheid zijn van toepassing, voornamelijk bij schade aan het voertuig of eigendommen én artikel 12.1 t/m 7: De HEG is alleen aansprakelijk als zij tekort geschoten hebben.

De Commissie heeft niet geconstateerd, vernomen, vastgesteld dat een controle heeft plaatsgehad of aan de deelnemers is aangegeven, dat zij een geldige Aansprakelijkheidsverzekering moesten hebben of overleggen. Dat heeft TFC op voorhand voor ze gedaan in het kader van het evenement.

Verzekering Evenement

Door het TFC, de organisatie van de dag, zijn de onderstaande verzekeringen afgesloten.

- Op 26 januari 2016 is door Defensie bij Univé Verzekeringen een Aansprakelijkheidsverzekering Bedrijf afgesloten. Polisnummer 0460.527156.020.01
ALGEMEEN REGLEMENT ALG-S, SPECIAAL REGLEMENT AVB-B1 RUBRIEK A,B,C EN D
- Op 28 januari 2016 is door Defensie bij Univé Verzekeringen een Ongevallen en Ziekteverzekering afgesloten. Polisnummer 0460.527156.510.01. Rubrieken A en B

2.13 Aanvullende informatie.

Ten aanzien van de vraag of de sturingsaanwijzing CLAS (Arbozorg voor derden) aan de orde is meent de Commissie dat dat niet zo is.

De aanwijzing richt zich op de organisatie van de zorg voor derden op Defensie terreinen en is niet van toepassing als de activiteit zich buiten een Defensie terrein afspeelt.

Naar de mening van de Commissie is er wel sprake van een afgeleide zorg voor derden indien Defensie iets organiseert buiten een Defensie terrein. Die afgeleide zorg bestaat dan uit het

INTERN GEBRUIK DEFENSIE

uitvoeren van een risico analyse vooraf, het checken van procedures indien een activiteit uitbesteed wordt en het vergezellen van derden door militairen waardoor er een mix tussen derden en militairen ontstaat, hierbij de kans verkleinend dat een groepje derden op zichzelf komt te staan.

De Commissie heeft niet vast kunnen stellen dat voornoemde mix daadwerkelijk is georganiseerd. Wel is een feit dat het bij het ongeval betrokken voertuig vier inzittenden hadden, waarvan geen enkele bij Defensie werkt. Daaruit kan geconcludeerd worden, dat een mix niet georganiseerd is.

Ten aanzien van de vraag of de DMG /048 Beleidsaanwijzing Militaire Gezondheidszorg aan de orde is meent de Commissie dat dit niet zo is. Deze beleidsaanwijzing ziet op de zorg tijdens kleinschalige militaire activiteiten.

2.14 Onderzoekstechnieken.

De CvO heeft ten behoeve van het toepassen van de BowTie techniek, diverse interviews gehouden met het TFC en direct betrokken militairen. Tevens zijn alle beschikbare documenten (inkoop, verzekering, algemene voorwaarden HEG, PV) geanalyseerd.

3. OVERIGE BEVINDINGEN (I.R.T TOT VERBETERINGEN DEFENSIEBREED)

3.1 Soortgelijke voorvallen elders of in het verleden.

Er zijn geen andere TukTuk incidenten geweest waarbij Defensie betrokken is geweest. De Commissie heeft wel 'ex ante' kennis genomen van TukTuk ongelukken bij de HEG via openbare gerechtsstukken, ook ná de datum van het betreffende ongeval.

3.2 Bevindingen zonder directe relatie met het voorval.

Niet van toepassing.

4. CONCLUSIES

Zie Hoofdstuk 6.

5. OORZAAK

5.1 Directe oorzaak.

Directe oorzaak is een gebrek aan een goede veiligheidsinstructie en/of een proefrit en de eigen controle en controle door de HEG op te nemen veiligheidsmaatregelen, zoals het dragen van de in het voertuig aanwezige gordels én / in combinatie van gebrek aan (rij)bekwaamheid / stuurmanskunst van derden (lees; bestuurder van de betreffende TukTuk).

5.2 Indirecte/achterliggende oorzaak.

Achterliggende oorzaak is het geringe belang aan veiligheid en risico's waaraan door derden (deelnemers) en de organisator (Defensie) aandacht is geschonken, in de briefing van de deelnemers (HEG) en in de voorbereiding van het evenement (vrijwilliger Thuisfront Comité).

5.3 Bijdragende factoren.

De Commissie heeft sterk de indruk dat het 'militaire' optreden van niet-geuniformeerde militairen tijdens dit incident mogelijk de civiele hulpverlening ongewild ingewikkeld en vertraagd heeft. Overigens waarschijnlijk niet met ernstige gevolgen.

6. MAATREGELEN EN AANBEVELINGEN

6.1 Genomen maatregelen (direct na het voorval of ten tijde van het onderzoek).

Het TFC CLAS heeft zich in de tussenliggende periode onthouden van het organiseren van risicovolle uitjes en voert het TFC inmiddels bij alle activiteiten een risicoanalyse uit. Ongeacht of dit een aankoopssom van € 12.500,-- te boven gaat of niet. Los van datgene wat op de ATB is aangegeven.

6.2 Nog te nemen maatregelen.

Voor de ATB geldt een drempel voor het uitvoeren van een risicoanalyse van € 12.500,--. Naar mening van de Onderzoekscommissie is niet het bedrag, maar de activiteit en/of de samenstelling van de groep deelnemers bepalend voor het risico.

Eveneens is de Onderzoekscommissie van mening dat de ATB als inkoopformulier hierop aangepast moet worden en te allen tijden een **Risicoanalyse** moet worden gedaan. In deze analyse dient altijd (eerste)hulpverlening bij een ongeval worden meegenomen en de controle op het gebruik van veiligheidsmaatregelen en beschermingsmiddelen, zowel binnen als buiten Defensielocaties.

De RAO ziet op risico inventarisatie onder operationele omstandigheden. De Commissie ziet de RAO als leidraad en hulpmiddel in geval de mix militairen, vrijwilligers, familieleden en een evenement op een niet-defensie terrein aan de orde is.

6.3 Aanbevelingen.

De Commissie van Onderzoek van het ongeval met de TukTuk beveelt het volgende aan:

1. Voor de organisatie van evenement met en voor derden dient te allen tijde (dus ongeacht het geldbedrag van de activiteit) een RAO opgesteld te worden en een normale risico afweging gemaakt te worden.
2. In de organisatie van thuisfront uitjes is het onwenselijk dat een orgaan, het Thuisfront Comité, in de planning en uitvoering wordt vertegenwoordigd door een derde, in dit geval een vrijwilliger en niet-Militair. Deze zaken dienen onder de hoede van Defensie medewerkers te geschieden en is derhalve ook haar verantwoordelijkheid.
3. Bij activiteiten dient overwogen te worden of het aan te bevelen is, dat militairen bij een evenement in de mix met burgers, op besloten evenementen als militair herkenbaar moeten zijn.

7. VISIE BETROKKENE(N)

Niet van toepassing.

8. APPRECIATIE (ONDERDEELS)COMMANDANT

Niet van toepassing.

BIJLAGEN:
Bijlage A: Foto's

